

COMUNICACIÓ

DRA. CARMER MERCHÁN: *Maria i els seus recursos, o quan el dret està tort (conte real inversemblant)*

La present comunicació es basa en fets reals, tot i que algunes dades concretes han estat modificades per tal de salvaguardar la identitat de les persones i els llocs on han transcorregut.

La història sobre les peripècies jurídic-administratives de Maria ha estat molt intensa durant el darrer curs 2000-2001, però, per sort, prou satisfactòria: en dos anys, dos recursos de reposició guanyats a l'Administració Educativa (un referent a un permís d'estudis per a assistir a un congrés internacional i l'altre referent a un desplaçament forçós incorrecte). Tanmateix creiem que l'entrellat d'aquest procés no té pèrdua. Si bé serà l'amable lector-auditor qui, sobirà, haurà de jutjar sobre les seves propietats alimentoses així com extreure'n la moral.

— Pensa un moment en el queet diréara; no cal queem contestis, guarda-t'ho: lleis i muralles.

— D'acord, ja m'ho guardo.

Una bona amiga havia dit això a la Maria quan el seu segon recurs de reposició estava, finalment, a punt de ser guanyat. Què podia voler dir això de «lleis i muralles» en la seva situació actual (i no tan actual)? De seguida la seva imaginació es va posar en marxa, com era habitual en ella. Vet aquí si en va pensar de coses: que si les lleis són alhora camins i muralles, límits justos i obstacles insalvables, l'esperit i la lletra... Tot seguint el fil d'aquestes imatges va anar a parar als venerables Parmènides (i el tema de la veritat com a *aletheia*, com a desvelament) i Heràclit (i el seus aforismes que parlen de la unitat dels contraris). La seva ment va donar un altre salt i es va recordar de *La insuportable lleugeresa del ser*, de Milan Kundera, llibre que havia llegit amb fruïció en la seva primera joventut, en especial, la primera part.

Però, com havia anat tot? Com, en el transcurs d'un curs escolar s'havia de convertir, *malgré elle*, en la dona dels recursos, segons havia comentat ella mateixa a la cap de personal de la seva delegació?

Tot havia començat, de manera clara, la primavera passada. Havia de presentar una ponència en un congrés internacional i el

director del seu institut no li donava permís per a anar-hi, al·legant que era la Delegació Territorial qui ho havia de concedir, així com enviar un substitut (tot i que tenia uns alumnes de pràctiques del CAP disposats a treballar amb els seus alumnes de l'institut als quals ja coneixien). Això era ser «més papista que el papa», a més a més, ella es quedava en la situació típica de «unos por otros, la casa por barrer»: el director deia que el permís l'havia de donar la delegació, i la delegació, que el podia donar la direcció, essent aquesta darrera la pràctica habitual quan l'activitat no està organitzada pel Departament d'Ensenyament. Maria i el director varen tenir unes paraules... Ella va decidir marxar al seu congrés. Quan va tornar, es va trobar una carta de la Delegació on li descomptaven cinc dies del seu sou. Cinc dies descomptats per anar a un congrés internacional! Per desgràcia, no solament no es promociona la formació del professorat (per més que diguin els polítics), sinó que fins i tot es penalitza. Però Maria es va adonar que d'aquests cinc dies només tres eren lectius, ja que els altres dos estaven dedicats a activitats culturals de fi de trimestre, on la seva presència no era imprescindible. De manera que va fer un recurs que contemplava la possibilitat que li retornessin tots els diners per defecte de forma i contingut en la tramitació del permís o que li retornessin almenys el que corresponia als dos dies d'activitats. Finalment va aconseguir això últim. Entremig del procés va anar a visitar la cap de personal per tal d'acompanyar el tema amb la seva presència i també per conèixer-la, car feia pocs mesos que estava en el càrrec. La comunicació no va ser fàcil, però creu que va ser important de fer-ho. Tot i que està prou contenta del resultat, continua pensant que roman injusta la situació que fa dependre de persones directives que poden ser molt arbitràries el dret professional a portar a terme una formació permanent.

Bé, pensa Maria ara, però això no va ser més que un «aperitiu» en comparació amb el que va passar uns mesos més tard... Era final de curs i va arribar el moment dels desplaçaments forçosos. En el seu institut eren quatre persones les «nominades» (expressió divertida que va fer servir un amic seu). La primera irregularitat es produeix, altra vegada, en la tramitació incorrecta tant en la forma com en el contingut de l'acta del desplaçament: el criteri de negociació que havia triat la junta directiva perquè fossin uns i no uns altres els qui haguessin de marxar no havia estat transparent i,

a més, en l'acta –que els va costar Déu i ajut obtenir als qui hi estaven implicats– constava que el secretari del centre era present en la reunió, quan no va ser així. Amb tot, la Maria va acceptar el fet del seu inevitable desplaçament, i uns dies més tard, en el claustre de final de curs, va aprofitar l'ocasió per a acomiadar-se dels seus companys d'institut. Va ser un comiat afectiu però també crític. Va començar dient que diria unes paraules que estaven «entre el desplaçament i l'acomiadament forçosos». A continuació va dir que era la persona més antiga del centre i que portava pràcticament vint anys (aquí va afegir-hi una petita broma: no, si serà veritat allò que diu el tango, que «veinte años no es nada»...). Després va fer constar d'estipus de malestar: un amb el Departament d'Ensenyament especialment per no concedir permisos perquè els seus treballadors es formin, i l'altre amb les juntes directives que es fan ressò d'aquesta situació injusta que lesiona els drets professionals dels professors a formar-se. Per acabar va dir que es recordaria sempre dels seus companys, que potser un dia escriuria la història de tot plegat (fet sorprenent que troba el lector en les seves mans ara) i que «fins a sempre».

De manera que arriba el 18 de juliol del 2001 i estroba amb el fet real inversemblant d'unes llistes provisionals d'adjudicació de destinacions de desplaçaments forçosos segons les quals li toca un altre institut de la localitat (fins aquí correcte) però per donar-hi, no Filosofia, la seva especialitat, sinó... ANGLÈS! No s'ho podia creure. Tenia tres dies per a fer una reclamació. Va trucar al seu inspector de centre per fer-li un parell de consultes i li va comentar la situació, tot i que ja sabia per ell mateix que des de feia dos cursos aquest tema no el portava Inspecció sinó Personal. De tota manera, a l'inspector de seguida li va semblar que això seu de l'anglès devia haver estat una errada informàtica, i que fes una reclamació. I així ho va fer: el dia 20 de juliol presentava una instància on feia constar el fet.

Malgrat la seva reclamació, la Maria no estava tranquil·la i va començar a pensar que com que passen tantes coses estranyes en els darrers temps al Departament d'Ensenyament, «tot podia ser». De manera que, a finals de juliol, s'arma de valor i truca a la cap de personal de la seva delegació, a qui ja coneixia amb motiu del primer recurs pel tema del permís. Com temia, la comunicació no va ser fàcil; es podria dir que fins i tot no va existir (la qual cosa

acabaria portant la qüestió a instàncies superiors, al segon recurs). El primer que li va dir la cap de personal és que «el teu cas ja l'hem estudiat», que ella podia donar anglès. La Maria, incrèdula, va dir, entre altres coses, que no podia ser, que ella era Professora de Filosofia mentre que d'anglès no havia demanat l'habilitació ni el Departament la hi havia concedida i que, per tant, no ho entenia. La seva cap de personal no feia més que repetir que «el teu cas ja l'hem estudiat». En un darrer intent de resoldre el misteri, la Maria va dir que potser s'havia produït un error informàtic consistent en el fet que la persona que venia després en la llista provisional sí que era de Filosofia (essent l'única persona de Filosofia en aquell full). Ella va dir que s'ho miraria i que li trucaria l'endemà. Això sí que s'ho va mirar, i li va dir que era correcte. La desesperança de la Maria crexia. Va tornar a dir que no podia ser, que no ho entenia, que ella tenia clara la seva identitat professional i que ells, com a directius, havien de conèixer els seus treballadors, sobretot els implicats en aquell espinós tema. La Maria fins i tot es va posar un xic «chula» i li va comentar que ella era doctora en Filosofia, que donava classes de Didàctica de la Filosofia i que anava a congressos internacionals... No hi va haver manera. Finalment la Maria li diu que, tot i que no té no té cap ganes de convertir-se en la dona dels recursos, on és que ha de presentar-lo. La cap de personal li diu que a Recursos Humans. Cosa que la Maria farà el mateix dia de les adjudicacions definitives, el 2 d'agost.

Durant el mes d'agost la Maria va aconseguir desconnectar força d'aquest assumpte, la qual cosa li va semblar prou sana per part seva. Només de tant en tant se'n recordava i llavors exclamava per a ella mateixa: «serà veritat que donaré classes d'anglès?» Però no passava d'aquí, la cosa.

Finalment va arribar el mes de setembre. El dia 3 va presentar-se al nou centre, com era la seva obligació. Va parlar amb el secretari i amb el cap d'estudis i els va explicar la situació. També va conèixer algun professor del que se suposava que seria el seu nou departament, el de Llengües Estrangeres. L'endemà encara hi va tornar, però alguna cosa (el seu dret?) se li retorçava dins seu. De manera que el dia 5 decideix anar al Departament de Recursos Humans i no marxar fins a poder parlar amb el funcionari que tramita els recursos de reposició. I aquí la seva sort professional va començar a canviar: en un sol minut, i gràcies a la professionalitat

i amabilitat d'una funcionària a qui des d'aquell moment s'adreçaria sempre (una mena d'àngel de la guarda administratiu), ja havia trobat el nus que havia generat aquella esperpèntica història. Es tractava que, segons constava en el seu expedient consultat per l'amable funcionària, ella tenia la titulació d'Anglès de l'Escola Oficial d'Idiomes, la qual cosa era falsa (encara que sí que tenia el Diploma de l'Escola d'Idiomes Moderns de la Universitat de Barcelona). El seu àngel de la guarda (que l'atén i l'entén) li va dir que enviés ràpidament una instància a la seva Delegació on es fes veure l'error. Així ho va fer.

La Maria ha guanyat el seu segon recurs. La seva nova situació és la de desplaçada en el seu propi centre (anomalía tipificada en els darrers moguts temps).

I ara es pregunta: de què serveix «tenir més raó que un sant» si aquest «logos» (raó, llenguatge, llei) no va acompanyat del moment o la persona propícia, el «kairós»? O, com fer que les lleis no es tornin muralles?

COL·LOQUI

Jordi Sales: D'històries viscudes del nostre ensenyament se'n poden explicar moltes. Entrar en democràcia és llarg. El nostre ensenyament és ple de gent que no presenta recursos. El senyal que anem malament és que tothom que es pot jubilar es jubila. Aconsello a la gent que se sindicui, perquè el nostre ensenyament secundari està condemnat al fracàs si l'única manera de fer activitats acadèmiques és sortir-ne. Venir a un acte com aquest de Vic no és un vici sinó una virtut. Els continguts de cada matèria s'han de posar des de l'estudi. Ho dic amb indignació. Cal diren públic, això sí, amb molta educació, el mateix que diem en privat:

Tenim un desgovern notori per incompetència: fins que la «Maria» no va trobar un «àngel», que no és més que algú que fa el que li toca fer—tornar-s'ho a mirar—, no es va resoldre la situació... Contra la incompetència, cal fer un front de ciutadania. Deixeu-m'ho dir així: no volem autogovern, volem govern!

I acabo amb una ironia. Els de la Societat Catalana de Filosofia ho tenim difícil perquè són mals moments per a la filosofia. Aquesta Maria no ha sabut veure el favor que li feien: de què es queixa, si l'anglès és millor que la filosofia? Si li havien arreglat la vida...!